

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана факультету міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«28» *серпня* 2024 р.

**Робоча програма
МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітня програма: «Міжнародні відносини»
вид дисципліни: обов'язкова
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

К.і.н., доц, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки
Дмитро ЧЕНЧИК

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 21

В. о. завідувача кафедри

(підпис)

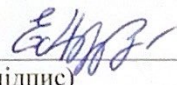
Ірина ПЕРЕСИПКІНА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

(підпис)

Євгенія СОЛОВИХ

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Олена МИКОЛЕНКО

(ім'я та прізвище)

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ
«07» січня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

вид дисципліни обов'язкова

навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«07» січня 2025 року, протокол №10

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Дмитро ЧЕНЧИК., кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол від «06» січня 2025 року № 10

Завідувач кафедри Наталія ВІННИКОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

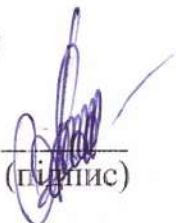
Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини» (бакалаврського рівня)

 Наталія ВІННИКОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від «06» січня 2025 року №7

Голова науково-методичної комісії

 Ганна ПАНАСЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Міжнародна безпека**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою дисципліни є формування сучасного бачення закономірностей розвитку системи міжнародної безпеки, розуміння ключових сфер взаємодії та акторів в сучасній архітектурі глобальної безпеки, розвиток навичок аналізу та прогнозування безпекової ситуації на різних рівнях, що обумовлює створення моделі міжнародної безпеки.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПП.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни “Міжнародна безпека” є:

формування наступних загальних компетентностей

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його

сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

формування наступних спеціальних компетентностей

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК4. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв’язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

СК18. Здатність оцінити міжнародне середовище держави, визначити цілі та завдання її зовнішньої або внутрішньої політики та пропонувати відповідні ефективні інструменти їх реалізації.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
2-й	
Лекції	
32 год.	
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	
Лабораторні заняття	
-	
Самостійна робота	
26 год.	
Індивідуальне завдання	
30 год	

1.6. Заплановані програмні результати навчання:

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН09. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні 11 події та процеси.

РН16. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо

РН20. Аналізувати особливості міжнародних безпекових комплексів, основних проблем національної та міжнародної безпеки.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Історичний досвід формування сучасної архітектури міжнародної безпеки.

Тема 1. Теоретичні підходи визначення «міжнародної безпеки».

Еволюція поняття "міжнародна безпека". Сучасні теоретичні підходи до безпеки: реалізм, неореалізм, лібералізм, неолібералізм, конструктивізм тощо. Державоцентричний підхід (безпекова дилема) та модель міжнародної безпеки в дослідженнях Копенгагенської школи. Типологія загроз (жорсткі, м'які). Поняття секю'ритизації. Теорія ігор та міжнародна безпека. Безпекові моделі.

Тема 2. Формування архітектури міжнародної безпеки в умовах холодної війни: між моделлю балансу сил та моделлю колективної безпеки.

Формування та еволюція системи міжнародної безпеки в умовах холодної війни: біполярна модель суперництва між США та СРСР. Утворення інституційної моделі ООН та інших міжнародних організацій. Регіональні безпекові угоди часів холодної війни: НАТО та ОВД. Розпад колоніальних імперій та виклики для міжнародної безпеки: створення Руху неприєднання. Поява нових типів глобальних загроз: тероризм, регіональні конфлікти тощо.

Розділ 2. Інституційна модель системі міжнародної безпеки в постбіполярну епоху.

Тема 3. Національна безпекова політика та архітектура міжнародної безпеки: виклики глобалізації.

Глобалізація та загрози міжнародній безпеці в постбіполярну епоху. Посилення взаємозв'язку між національною та міжнародною безпекою. Нові виклики (міграція, демографія, кліматичні змін, інформаційні загрози, транснаціональна злочинність тощо) та процес адаптації ключових акторів на міжнародній арені.

Тема 4. ООН та архітектура міжнародної безпеки після 1991 року.

Формування нового геополітичного середовища та проблеми переходу до багатополярності. Виклики трансформації ООН та оновлення інституційної моделі організації. Проекти реформування. Миротворча діяльність: досягнення та невдачі. ООН і боротьба з новими загрозами. Роль ООН у розвитку і підтримці міжнародного права після 1991 року.

Тема 5. Регіональні безпекові моделі та проблеми міжнародної безпеки у кінці XX – XXI ст.

Регіоналізація безпеки в постбіполярному світі. Роль ОБСЄ, АСЕАН, Шанхайської організація співробітництва (ШОС), Африканського Союзу тощо в забезпеченні міжнародної безпеки. Європейська безпекова модель: НАТО, Рада Європи та ЄС. Східна Азія: баланс сил і зростання впливу Китаю. Напруженість у Південно-Китайському морі, питання Північної Кореї та змагання за вплив у регіоні. Близький Схід та сучасні виклики для міжнародної безпеки. Африка: регіональні конфлікти та інституційна слабкість. Латинська Америка: МЕРКОСУР та безпекові виклики регіону.

Тема 6. Ерозія безпеки на європейському просторі: деструктивний вплив Російської федерації на загальносвітові процеси у 2014 – 2024 рр.

Анексія Криму та початок війни на Донбасі (2014 р.). Ерозія системи європейської безпеки. Підрив глобальних інституцій та системи міжнародного права. Гібридні загрози для міжнародного співтовариства з боку Росії. Широкомасштабне вторгнення в Україну та ерозія системи міжнародної безпеки. Військова допомога Ірану та Північної Кореї. Позиція Китаю та Бразилії. Реакція країн євроатлантичного регіону.

Розділ 3. Сучасні виклики та діяльність акторів в сфері протидії загрозам міжнародної безпеки.

Тема 7. Жорсткі загрози («Hard security threats»):

Військово-політичне протистояння та міжнародні конфлікти. Проблема міжнародного тероризму та міжнародна безпека. Міжнародно правові режими щодо зброї масового знищення. Ядерна, хімічна та бактеріологічна зброя як загрози міжнародній безпеці.

Тема 8. М'які загрози («Soft security threats»):

Економічні, енергетичні, екологічні та кліматичні, кіберзагрози, Демографічні/Міграційні аспекти міжнародної безпеки. Загрози пандемій. Сучасні проблеми продовольчої безпеки.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах				Обсяг у годинах			
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.		л	п	с.
		з	р.				р	
Розділ 1. Історичний досвід формування сучасної архітектури міжнародної безпеки.								
<i>Тема 1. Теоретичні підходи до визначення міжнародної безпеки</i>	14	4	4	6				
<i>Тема 2. Формування архітектури міжнародної безпеки в умовах холодної війни: між моделлю балансу сил та моделлю колективної безпеки</i>	10	4	-	6				
Розділ 2. Інституційна модель системі міжнародної безпеки в постбіполярну епоху.								
<i>Тема 3. Національна безпекова політика та система міжнародної безпеки: між співробітництвом та суперництвом в кінці XX – XXI ст.</i>	8	2	-	6				
<i>Тема 4. ООН та архітектура міжнародної безпеки після 1991 року.</i>	12	4	2	6				
<i>Тема 5. Регіональні безпекові моделі та проблеми міжнародної безпеки у кінці XX – XXI ст.</i>	24	6	10	8				
<i>Тема 6. Ерозія безпеки на європейському просторі: деструктивний вплив Російської федерації на загальносвітові процеси у 2014 – 2022 рр.</i>	14	2	4	8				

Розділ 3. Сучасні виклики та діяльність акторів в сфері протидії загрозам міжнародної безпеки.							
<i>Тема 7. Жорсткі безпекові загрози («Hard security threats»):</i>	16	6	2	8			
<i>Тема 8. М'які безпекові загрози («Soft security threats»)</i>	22	4	10	8			
Усього годин	120	32	32	56			

ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Назва теми	Кількість годин
	Денна
Тема 1. Безпекова дилема та сучасні теоретичні підходи.	2
Тема 2. Теорія ігор та міжнародна безпека.	2
Тема 3. Моделювання міжнародних конфліктів в некооперативних іграх. Рольова гра «Загрози національній безпеці та багатостороннє співробітництво»	2
Тема 4. Миротворчі операції ООН: досягнення та сучасні виклики.	2
Тема 5. Безпековий вимір діяльності ОБСЄ. Співробітництво України та ОБСЄ.	2
Тема 6. Безпековий вимір діяльності ЄС. Співробітництво України та ЄС.	2
Тема 7. Безпековий вимір діяльності НАТО. Співробітництво Україна – НАТО.	2
Тема 8. Регіональний вимір міжнародної безпеки в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.	2
Тема 9. Регіональний вимір міжнародної безпеки в Африці.	2
Тема 10. Регіональний вимір міжнародної безпеки в Центральній та Латинській Америці.	2
Тема 11. Зміна клімату та екологічні загрози.	2
Тема 12. Енергетичні загрози та міжнародна безпека.	2
Тема 13. Продовольча безпека на глобальному рівні.	2
Тема 14. Міжнародний тероризм та проблеми міжнародної безпеки.	2
Тема 15. Міграційні/демографічні загрози на глобальному рівні.	2
Тема 16. Російсько-українська війна та проблеми міжнародної безпеки (2022-2024 рр.).	2

ДАДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Види, зміст самостійної роботи	Денна форма
<p><i>Тема 1. Теоретичні підходи визначення «міжнародної безпеки».</i> <i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та Internet-ресурсів поглибити знання з таких питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Концепт «міжнародної безпеки» та її складових на сучасному етапі. - Співвідношення понять національної та міжнародної безпеки. <p>Підготуватись до тестів та дискусії на практичних заняттях. Корисні посилання та література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дистанційний курс «міжнародна безпека». https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6288 2. Тимків Я. Теорія і практика сучасної європейської політики безпеки: приклад Польщі: навч. посібник. Львів, 2011. 224 с. 3. 	6
<p><i>Тема 2. Формування архітектури міжнародної безпеки в умовах холодної війни: між моделлю балансу сил та моделлю колективної безпеки.</i> <i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та Internet-ресурсів поглибити знання з таких питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Інституційний розвиток ООН - миротворчі операції ООН у 1948 – 1991 рр. - НАТО в системі регіональної безпеки. - Гельсінкський процес та Паризька хартія для нової Європи - Взаємовідносини країн НАТО та Варшавського договору. - міжнародні кризи часів холодної війни та їхній вплив на безпекову ситуацію у світі. <p>Підготуватись до тестів та дискусії на практичних заняттях. Корисні посилання та література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дистанційний курс «міжнародна безпека». https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6288 1. Contemporary European Security / Edited by Galbreath D., Mawdsley J, Chappell A. Routledge. 2019. 2. Jones S. G. The Rise of European Security Cooperation. Cambridge. 2007. 3. Дюррозель Ж. Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. К., 1999. 903 с. 4. Кіссінджер Г. Дипломатія. К., 2021. 	6
<p><i>Тема 3. Національна безпекова політика та архітектура міжнародної безпеки: виклики глобалізації.</i> <i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та Internet-ресурсів поглибити знання з таких питань:</p>	6

<p>- вплив глобалізації та технологічного прогресу на національну та міжнародну безпеку; - Національні безпекові стратегії на прикладі США та Китаю Написання курсової роботи Підготуватись до тестів та дискусії на семінарських заняттях. Корисні посилання та література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дистанційний курс «міжнародна безпека». https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6288 2. Потехін О., Тодоров І. Глобалізація системи безпеки. Навчальний посібник. Донецьк, 2011. 3. Коломієць О. В. Особливості системи міжнародної безпеки в умовах глобалізації : автореф. дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.04; Нац. ун.-т "Одеська юридична академія". Одеса, 2015. 36 с. 4. US National Security Strategy. October 2022 // https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf 5. Mankikar K. "Preserving National Security, the Xi Jinping Way," // ORF Issue Brief No. 518, January 2022. https://www.orfonline.org/wp-content/uploads/2022/01/ORF_IssueBrief_China-NationalSecurity.pdf 6. Raik K., Aaltola M., Kallio J., Pynnöniemi K. The Security Strategies Of The Us, China, Russia And The Eu. Living In Different Worlds. Helsinki, 2018. // https://www.fiia.fi/wp-content/uploads/2018/06/fiia_report56_web_security-strategies.pdf 7. China's military strategy // http://eng.mod.gov.cn/xb/Publications/WhitePapers/4887928.html 	
<p>Тема 4 <i>ООН та архітектура міжнародної безпеки після 1991 року.</i> <i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та Internet-ресурсів поглибити знання з таких питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Миротворчі операції ООН в кінці ХХ – ХХІ ст.; - Цілі сталого розвитку ООН та міжнародна безпека. - Діяльність Програми розвитку ООН в кінці ХХ – ХХІ ст.; <p>Підготуватись до тестів та дискусії на семінарських заняттях. Написання курсової роботи Корисні посилання та література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дистанційний курс «міжнародна безпека». https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6288 2. Миротворчі операції ООН // https://peacekeeping.un.org/ru/our-history 3. Цілі сталого розвитку ООН // https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku 4. Програма розвитку ООН // https://www.undp.org/uk/ukraine 	6
<p>Тема 5. <i>Регіональні безпекові моделі та проблеми міжнародної безпеки у кінці ХХ – ХХІ ст.</i></p>	8

<p><i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та Internet-ресурсів поглибити знання з таких питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Паризька Хартія для нової Європи та її значення. • Рішення Стамбульського саміту 1999 року та проблеми їх реалізації. • Проблеми реформування ОБСЄ у 2010 роках. <p>Підготуватись до тестів та дискусії на семінарських заняттях. Написання курсової роботи</p> <p>Корисні посилання та література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дистанційний курс «міжнародна безпека». https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6288 2. Паризька Хартія для нової Європи // https://www.osce.org/ru/mc/39520?download=true 3. Дубовик В. Б. Політичні і міжнародно-правові етапи історії становлення ОБСЄ // Актуальні проблеми політики. 2019. Вип. 63. С. 20-32. 4. ОБСЄ: сучасні виклики та перспективи розвитку: Аналітична доповідь. Київ, 2013. 5. Соломенна Т. ОБСЄ та врегулювання української кризи // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Філософія. Соціологія. Політологія. 2016. № 3. С. 74-82 	
<p><i>Тема 6. Ерозія європейської безпеки: деструктивний вплив Російської федерації.</i></p> <p><i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та Internet-ресурсів поглибити знання з таких питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Гібридні загрози з боку РФ. • ОДКБ у конфлікті в Нагорному Карабаху. • Безпековий вимір діяльності СНД. <p>Підготуватись до тестів та дискусії на лекційних заняттях. Написання курсової роботи</p> <p>Корисні посилання та література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дистанційний курс «міжнародна безпека». https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6288 1. Богатирьов Д. В. Розвиток відносин Російської Федерації з державами Центральної Азії в рамках ОДКБ: рушійні фактори, історія, перспективи (1992–2015 рр.) // Гілея: науковий вісник. 2016. Вип. 114. С. 145-149. 2. Гапеева О. Історичний досвід діяльності держав-учасниць ОДКБ щодо проведення спільних операцій в інформаційному просторі // Схід. 2017. № 4. С. 48-52. 3. Мінасян Р. А. ОДКБ: нова форма Організації Варшавського Договору у 1992–2015 рр.? // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. 2016. Вип. 45(2). С. 205-2084. 	8
<p><i>Тема 7. Жорсткі загрози («Hard security threats»)</i></p>	8

<p><i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та Internet-ресурсів поглибити знання з таких питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Етнічний та конфесійний чинники формування загрози міжнародного тероризму. • Конвенція про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсинної зброї та про їх знищення (КБТЗ) 1972 р. та її реалізація. • Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення (1993 р.) та її реалізація. <p>Підготуватись до тестів та дискусії на практичних заняттях. Написання курсової роботи Посилання та література: - Корисні посилання та література: 1. Дистанційний курс «міжнародна безпека». https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6288 2. Гантінгтон С. П. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. Л. 2006 3. Конфлікти, що змінили світ. Х. 2020. 4. Несправа М. В. Радикальний джихадизм у Європі початку ХХІ ст. Дніпро. 2018. 304 с. 5. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182</p>	
<p><i>Тема 8. М'які загрози («Soft security threats»)</i> <i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та Internet-ресурсів поглибити знання з таких питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Екологічні виклики та Green Deal ЄС. - Кіберзагроза та міжнародна безпека. - Енергетичні проекти РФ та безпекові виклики. - Продовольча безпека. <p>Підготуватись до тестів та дискусії на практичних заняттях. Написання курсової роботи Посилання та література: - Корисні посилання та література: 1. Дистанційний курс «міжнародна безпека». https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6288 2. Гулич О. І. Регулювання екологічної безпеки регіону: європейський досвід // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2014. Вип. 3. С. 145-152. 3. Хворов М. М. Новий зелений перехід "European Green Deal" в Європі та Україні // Економіка і управління. 2020. № 4. С. 5-10. 4. Чорній Н. П. Енергетична безпека Європейського Союзу в контексті зміни енергетичної стратегії Російської Федерації:</p>	8

геополітичний аспект // Панорама політологічних студій. 2015. Вип. 13. С. 73-80.	
5. Продовольча безпека: світові тенденції та національні особливості: матер. наук.-практ. конф. (25 вересня 2014 р., Одеса) / Кафедра економіки промисловості Одеської націон. акад. харчових технологій. Одеса: Фенікс, 2014.	
6. Загроза продовольчій безпеці світу // https://mfa.gov.ua/zagroza-prodovolchij-bezpeci-svitu	
Разом	56

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Передбачено проведення курсової роботи з метою перевірки та оцінювання знань, умінь та навичок, набутих здобувачами під час вивчення навчальної дисципліни. Курсова робота передбачає собою самостійну розробку здобувачами однієї теми в межах тематики навчальної дисципліни. Вибір теми можна зробити з орієнтовного переліку або самостійно не зі списку, проте обов'язково попередньо узгодивши його з викладачем.

При розкритті теми необхідно повно, глибоко і чітко висвітлити зміст обраного питання. Здобувач має показати вміння використовувати і критично оцінювати теоретичні положення, що містяться у досліджуваній літературі, аналізувати та узагальнювати матеріали, робити відповідні аргументовані висновки. Відповідь може включати схеми і таблиці, якщо вони допомагають розкрити основний зміст питання.

Структура курсової роботи має включати: титульний лист, зміст, вступ, основний зміст, висновки, список використаних джерел, а також в разі необхідності додатки. Обсяг курсової роботи близько 40 аркушів друкованого тексту формату А4 (210x297 мм) з використанням текстового редактора Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt; 1,5 міжрядковий інтервал; відступ – 1.25; поля: ліве » 25 мм. праве 10 м.м. верхнє – 20 мм. нижнє – 20 мм.

Варто приділити оформленню списку використаних джерел та літератури згідно бібліографічному стандарту ДСТУ 2015 р. Орієтовна структура курсової роботи: титульна сторінка, зміст, список скорочень (за потреби), вступ (актуальність, предмет, об'єкт дослідження, мета, завдання, огляд джерел та наукової літератури), теоретичний розділ (розгляд сучасних теоретичних підходів до проблеми), змістовний/ні розділ /ли, висновки, список використаних джерел та літератури.

Орієтовний перелік тем:

1. Роль НАТО в забезпеченні європейської безпеки після холодної війни.
2. Політика ядерного стримування: історичний аналіз та сучасні виклики.
3. Гібридні загрози та виклики для архітектури міжнародної безпеки.

4. Міграційні кризи та міжнародна безпека.
5. Кібербезпека в міжнародних відносинах: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення.
6. Питання глобальної енергетичної безпеки: перспективи та виклики.
7. Роль ООН у підтримці міжнародної безпеки: досягнення та обмеження.
8. Тероризм як глобальна загроза міжнародній безпеці: регіональні аспекти.
9. Безпека в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні: регіональний вимір.
10. Внесок ЄС у забезпечення міжнародної безпеки: спільна політика безпеки і оборони.
11. Військові конфлікти на Близькому Сході: безпековий вимір.
12. Міжнародна безпека в Арктиці: геополітичні інтереси та екологічні виклики.
13. Конфлікти в Африці та їх вплив на регіональну та глобальну безпеку.
14. Економічні санкції як інструмент впливу на міжнародну безпеку.
15. Хімічна зброя та міжнародна безпека.
16. Бактеріологічна зброя та міжнародна безпека.
17. Роль Китаю в сучасній системі міжнародної безпеки.
18. Еволюція міжнародного права в контексті сучасних загроз міжнародній безпеці.
19. Конфлікт на Корейському півострові та його вплив на безпеку в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.
20. Миротворчі місії ООН сучасності: досвід, проблеми та виклики.
21. Інформаційні війни та їх роль у сучасній системі міжнародної безпеки.
22. Проблеми роззброєння в системі міжнародної безпеки.
23. Інституційні механізми підтримки миру в Африканському Союзі: ефективність та перспективи.
24. Вплив військових технологій на сучасну систему міжнародної безпеки.
25. Роль міжнародних організацій у протидії розповсюдженню зброї масового знищення.
26. Проблема піратства у водах Сомалі: заходи з безпеки та міжнародна співпраця.
27. Система охорони здоров'я та виклики протидії глобальним пандеміям: досвід Covid-19 та сучасні аспекти.
28. Війна за водні ресурси: можливі сценарії конфліктів у XXI столітті.
29. Конкуренція США та Китаю в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні та система міжнародної безпеки.
30. АСЕАН та забезпечення безпеки в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.

31. Конфлікт у Південнокитайському морі: геополітичні інтереси та вплив на регіональну безпеку.
32. Північна Корея та ядерна загроза: виклики міжнародній безпеці.
33. Військові конфлікти та безпекові кризи в регіоні Сахель: причини та наслідки для міжнародної спільноти.
34. Роль Африканського Союзу у врегулюванні конфліктів та підтримці миру в Африці.
35. Тероризм в Африці та його вплив на глобальну безпеку.
36. Конкуренція за ресурси в Африці: геополітичні інтереси великих держав та виклики для регіональної безпеки.
37. Роль Організації Американських Держав у забезпеченні регіональної безпеки в Латинській Америці.
38. Наркокартелі та її вплив на міжнародну безпеку.
39. Політика США щодо безпеки у Західній Півкулі: проблеми та виклики сучасності.
40. Водна безпека в контексті глобальних екологічних викликів: міжнародна співпраця та конфлікти.
41. Деградація екосистем та її вплив на стабільність у вразливих регіонах світу.
42. Глобальне потепління та його вплив на міжнародну безпеку.
43. Геополітична боротьба за контроль над нафтовими ресурсами Близького Сходу та проблеми міжнародної безпеки.
44. Відновлювані джерела енергії та їх роль у формуванні нової системи енергетичної безпеки.
45. Діяльність Міжнародного енергетичного агентства та проблеми міжнародної безпеки.
46. Зміна клімату та продовольча безпека: вплив на глобальні ланцюги поставок.
47. Роль міжнародних організацій у забезпеченні продовольчої безпеки в кризових регіонах.
48. Продовольча криза у країнах Африки: виклики для міжнародної спільноти.
49. ІДІЛ та дестабілізація міжнародної безпеки на Близькому Сході.
50. Фінансування тероризму: механізми, виклики та міжнародні заходи з протидії.
51. Кібертероризм та загрози міжнародній безпеці.
52. Міжнародна співпраця у сфері запобігання терористичним атакам у кіберпросторі.
53. Міграція як інструмент гібридної війни: сучасні приклади та виклики для міжнародної безпеки
54. Вплив міграційних потоків на внутрішню стабільність країн Західної Європи

55.Науково-технічний прогрес та виклики для системи міжнародної безпеки.

56.Штучний інтелект та виклики для системи міжнародної безпеки.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Шифр ПРН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН02.	Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка до семінарських та практичних занять, написання аналітичного дослідження та завдань до самостійної роботи, презентація результатів.	Оцінювання усних відповідей на практичних та семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, письмові відповіді на іспиті, тестування.
РН09.	Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні 11 події та процеси.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка до семінарських та практичних занять, написання аналітичного дослідження та завдань до самостійної роботи, презентація результатів.	Оцінювання усних відповідей на практичних та семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, письмові відповіді на іспиті, тестування.
РН16.	Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин,	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація),	Оцінювання усних відповідей на практичних та семінарських

	суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.	підготовка до семінарських та практичних занять, написання аналітичного дослідження та завдань до самостійної роботи, презентація результатів.	заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, письмові відповіді на іспиті, тестування.
PH20.	Аналізувати особливості міжнародних безпекових комплексів, основних проблем національної та міжнародної безпеки.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка до семінарських та практичних занять, написання аналітичного дослідження та завдань до самостійної роботи, презентація результатів.	Оцінювання усних відповідей на практичних та семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, письмові відповіді на іспиті, тестування.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись й інші види активностей здобувача:

- проходження дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь у міжнародних наукових та освітніх заходах (тренінги, конференції, семінари з історії міжнародних відносин з підготовкою доповіді, проекту, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.

Для денного відділення засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних та семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних, семінарських та практичних занять (групова дискусія, індивідуальна/командна робота);

- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході індивідуально / командної роботи студентів;
- контроль засвоєння матеріалу (у вигляді проміжного тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати результати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. Загальна оцінка протягом семестру – **60 б.**

За семінарські заняття можна отримати не більше **35 балів**, одному на семінарському занятті студент може отримати від 1 до 3 балів.

20 балів – виконання та захист курсової роботи.

Критерії оцінювання проєкту:

1. Формулювання мети дослідження, об'єкту, предмету, завдань – 3 бали.
2. Формулювання гіпотези – 3 бали.
3. Збір та аналіз джерел та літератури - 4 бали.
4. Змістовна частина – 4 бали.
5. Презентація та захист (із використанням різного ПЗ) – 3 бали.
6. Оформлення роботи – 3 бали.

Самостійна робота у вигляді проміжного тестування або написання рецензії на монографію / есе на запропоновану тему з питань міжнародної безпеки - 5 б.

Підсумковий контроль проводить у вигляді екзамену. Загальна кількість балів за виконання екзаменаційних завдань – **40 балів**. Екзамен складається з підсумкового тесту, що передбачає необхідність відповісти на 30 питань за 30 хв., максимальна кількість балів за тест – **40 б.**

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Робота над завданнями до семінарських занять.	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	3
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	2

	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку, проте припускався певних помилок	1
Робота над куровими проектами	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, ефективно продемонстрував навички з пошуку та аналізу інформації, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, продемонстрував навички з пошуку та аналізу інформації тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку, проте припускався певних помилок	3
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково продемонстрував навички з пошуку та аналізу інформації, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	2-1
Робота самостійними завданнями	виставляється здобувачу, який в письмовій відповіді на (творче завдання, есе, рецензія тощо) продемонстрував систематизовані знання матеріалу, вміє використовувати теоретичні підходи та аналітичні моделі, фахово обґрунтовує одержані результати; показує знання джерел та літератури.	5
	виставляється здобувачу, який в письмовій відповіді на (есе або творче завдання) продемонстрував знання матеріалу, окремі елементи аналітичних моделей та теоретичних підходів, вміє обґрунтувати одержані результати; показує істотне знання джерел та літератури.	4
	виставляється здобувачу, який в письмовій відповіді на (есе або творче завдання) продемонстрував вибіркове знання матеріалу, окремих аналітичних моделей та теоретичних підходів, обґрунтування висновків потребує доопрацювання, знання джерел та літератури поверхневе.	3-1
Підсумкове тестування	30 питань за 30 хвилин (по 4 питання до перших чотирьох розділів, 16 питань з п'ятого розділу). 1 питання - 0,66 б.	1 питання - 1,33 б. Всього max 40 б.0

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

УВАГА! У разі виявлення плагіату або інших видів академічної недоброчесності здобувач одержує нульову оцінку за відповідний вид завдань

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточне оцінювання роботи студентів на практичних заняттях та самостійної роботи									Всього	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Курсова	60	40	100

5	5	5	5	5	5	5	5	20			
---	---	---	---	---	---	---	---	----	--	--	--

Екзамен – 40 балів. Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1– 49	незадовільно	не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Дистанційний курс «Міжнародна безпека»: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6288>
2. Безпека міжнародна // Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін. За ред. М. П. Требіна. Х. : Право, 2015.
3. Бернадський Б. В. Міжнародні конфлікти: курс лекцій / Б. В. Бернадський. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 366 с.
4. Бжезінський Зб. Велика шахівниця. К., 2018. 288 с.
5. Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол. :В.І. Абрамов, Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянчук та ін. Київ, 2016. 784 с.
6. Дюррозель Ж. Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. К. : Основи, 1999. 903 с.
7. Кіссінджер Г. Дипломатія. К., 2021.
8. Тимків Я. Теорія і практика сучасної європейської політики безпеки: приклад Польщі: навч. посібник. Львів, 2011. 224 с.
9. Потехін О. Глобалізація системи безпеки: навч. посіб. / О. Потехін, І. Тодоров. Донецьк: ДНУ, 2011. 248 с.
10. Contemporary European Security / Edited by Galbreath D., Mawdsley J, Chappell A. Routledge. 2019.
11. European Union. Security and Defense Policies, Operations and Transatlantic Challenges / Ed. by George Voskopoulos. Springer. 2021.
12. Hough P. Understanding Global Security. Routledge, 2008.
13. Jones S. G. The Rise of European Security Cooperation. Cambridge. 2007.

14. Kolodziej, E.A. Security and International Relations, London: Cambridge University Press, 2005.
15. Morillas P. Strategy-Making in the EU. From Foreign and Security Policy to External Action. Palgrave Macmillan. 2019.
16. The Routledge Handbook of European Security Law and Policy / Edited by E. Conde. Routledge. 2020.
17. The Russian Challenge to the European Security Environment./ Kanet R. E. Palgrave Macmillan. 2017.

Допоміжна література

1. Алексієвець, Л. Трансформація відносин України та НАТО в 1991-2019 рр: історичний аспект / Л. Алексієвець, М. Алексієвець // Український історичний журнал. 2020. N 1. С. 126-142.
2. Андріянова Н. М. Трансформація діяльності НАТО після закінчення «холодної війни». // Збірник наукових праць Центру воєнностратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. К., 2018. С. 113-119
3. Бараннік В. О. Енергетична безпека як стратегічний пріоритет НАТО // Стратегічні пріоритети. 2017. № 2. С. 99-112.
4. Битяк Ю. П., Яковюк І. В. Спільна політика безпеки і оборони ЄС: еволюція і стратегія розвитку / Ю. П. Битяк, І. В. Яковюк // Євроатлантична інтеграція України: свідомий вибір моделі безпеки : зб. наук. ст. за матеріалами III Харків. міжнар.-прав. читань, присвяч. пам'яті проф. М. В. Яновського і В. С. Семенова, м. Харків, 3 листоп. 2017 р. : у 2 ч. Харків, 2017. Ч. 1. С. 3–9.
5. Богатирьов Д. В. Розвиток відносин Російської Федерації з державами Центральної Азії в рамках ОДКБ: рушійні фактори, історія, перспективи (1992–2015 рр.) // Гілея: науковий вісник. 2016. Вип. 114. С. 145-149.
6. Вонсович О. С. ОБСЄ як платформа для політичного діалогу з питань європейської безпеки // Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2015. Вип. 124(1). С. 4-11.
7. Гапеева О. Історичний досвід діяльності держав-учасниць ОДКБ щодо проведення спільних операцій в інформаційному просторі // Схід. 2017. № 4. С. 48-52.
8. Грубінко А.В., Мартинов А. Ю. Європейський Союз після Врехіт: продовження історії. Тернопіль, 2021.
9. Гулич О. І. Регулювання екологічної безпеки регіону: європейський досвід // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2014. Вип. 3. С. 145-152.
10. Гуцало М. Європейська політика безпеки у сфері протидії тероризму // Політичний менеджмент. 2010. № 1. С. 147-154.
11. Дубовик В. Б. Політичні і міжнародно-правові етапи історії становлення ОБСЄ // Актуальні проблеми політики. 2019. Вип. 63. С. 20-32.
12. Дуркалець Яцек. Європейська безпека без Договору ЯССД. // NATO Review. 2019. URL:

<https://www.nato.int/docu/review/uk/articles/2019/09/30/vropejs-ka-bezpeka-bez-dogovoru-yassd/index.html>

13. Жовтенко Т. Г. Еволюція НАТО і системи європейської безпеки в умовах «гібридної» агресії РФ. // Міжнародні відносини Серія "Політичні науки". № 13 (2017). URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2999
14. Жупанова К. Контртерористична політика ЄС: транснаціональний аспект і досвід для України // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2018. Випуск 18, с. 292-298
15. Звоздецька О. Я. Нові підходи Північноатлантичного Альянсу (НАТО) у сфері кібербезпеки в умовах загострення інформаційного протистояння // Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент. 2018. Т. 6. С. 71-93.
16. Ільницька У. Україна-ОБСЄ: активізація співробітництва у формуванні Європейської системи безпеки та стабільності // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. 2015. Вип. 27. С. 115-121.
17. Кучик О. Регіональне співробітництво України в рамках ОБСЄ в умовах зміни безпекового середовища у Центрально-східноєвропейському регіоні // Вісник Львівського університету. Серія : Міжнародні відносини. 2016. Вип. 38. С. 80–88.
18. Ладиченко В.В. Екологічна політика і право ЄС: Навчальний посібник К., 2019. 363 с.
19. Мартинов А. Ю. Відносини Євросоюзу і НАТО: історичні уроки // Україна – Європа – Світ. 2017. №19. С.191 - 202.
20. Мінасян Р. А. ОДКБ: нова форма Організації Варшавського Договору у 1992–2015 рр.? // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. 2016. Вип. 45(2). С. 205-208.
21. Несправа М. В. Радикальний джихадизм у Європі початку ХХІ ст. Дніпро. 2018. 304 с.
22. ОБСЄ: сучасні виклики та перспективи розвитку: Аналітична доповідь. Київ, 2013.
23. Партнерство Україна-ЄС у безпековій сфері: сучасний стан і перспективи. К. 2021.
24. Соломенна Т. ОБСЄ та врегулювання української кризи // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Філософія. Соціологія. Політологія. 2016. № 3. С. 74-82
25. Суходоля О. М. Енергетична безпека: оцінка стану, цілепокладання, загрози // Науковий часопис Академії національної безпеки. 2019. № 3-4. С. 30-63.
26. Бондарчук Ю. О. Європейська енергетична безпека: проблеми та сучасні виклики // Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент. 2018. Т. 6. С. 256-265.
27. Тодоров І. Історичні, геополітичні та політико-правові засади співробітництва України і НАТО // Незалежний культурологічний часопис. Вип.77. Л., 2014. С.84–108.

28. Хилько О. Л. ОБСЄ в євроатлантичній моделі безпеки / О. Л. Хилько // Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2012. Вип. 111(1). С. 109-116.
29. Хворов М. М. Новий зелений перехід "European Green Deal" в Європі та Україні // Економіка і управління. 2020. № 4. С. 5-10.
30. Ченчик Д. В. Интеграция Болгарии в евроатлантические структуры: взгляд из Брюсселя и стран-участниц ЕС. // Дриновський збірник Софія, 2016. С. 321-336.
31. Чорній Н. П. Енергетична безпека Європейського Союзу в контексті зміни енергетичної стратегії Російської Федерації: геополітичний аспект // Панорама політологічних студій. 2015. Вип. 13. С. 73-80.
32. Шамраєва В. М. політика безпеки та оборони єс: еволюція формування. // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право» № 29. 2020. С.369-377.
33. Bevir M., Daddow. O., Hall I. Interpreting Global Security. Routledge, 2016.
34. Cladi L., Locatelli A. International Relations Theory and European Security. We Thought We Knew. Routledge, 2015.
35. Jonathan Dean: Pioneer in Détente in Europe, Global Cooperative Security, Arms Control and Disarmament / Ed. by Brauch G., Grimwood T. AFES-PRESS, 2014.
36. Garcia D. Disarmament Diplomacy and Human Security. Regimes, Norms and Moral Progress in International Relations. Routledge, 2011.
37. Gray C. War, Peace, and International Relations. An Introduction to Strategic History. Routledge, 2007.
38. Great Powers, Climate Change, and Global Environmental Responsibilities / Ed. by Falkner R., Buzan B. Oxford University Press, 2022.
39. Hanrieder W. F. Global Peace and Security. Trends and Challenges. Routledge, 2019.
40. Hammerstad A. The Rise and Decline of a Global Security Actor. UNHCR, Refugee Protection and Security. Oxford University Press, 2014.
41. Herd G. P. Great Powers and Strategic Stability in the 21st Century. Competing Visions of World Order. Routledge, 2010.
42. Herd G. P., Kriendler J. Understanding NATO in the 21st Century. Alliance Strategies, Security and Global Governance. Routledge. 2013.
43. Kanet R., Moulioukova D. Russia and the World in the Putin Era. From Theory to Reality in Russian Global Strategy. Routledge, 2022.
44. Kitchen V. M. The Globalization of NATO. Intervention, Security and Identity. Routledge, 2010.
45. Mastny V., Wenger A., Nuenlist Ch. Origins of the European Security System. The Helsinki Process Revisited, 1965-75. Routledge, 2008.
46. Mytsyk L. M. The OSCE in the modern European security architecture system // Література та культура Полісся. Випуск 87. Ніжин. с. 209-216.
47. Smith M., Timmins G. Uncertain Europe. Building a New European Security Order. Routledge, 2001.
48. Slobodchikoff M. O. The Challenge to NATO. Global Security and the Atlantic Alliance. Potomac Books, 2021.
49. Smith T. W. History and international relations. Routledge, 1999.

50. Thakur R. Nuclear Weapons and International Security. Collected Essays. Routledge, 2015.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Foreign Affairs <https://www.foreignaffairs.com/archive>
2. International Affairs <https://academic.oup.com/ia/issue>
3. Актуальні проблеми міжнародних відносин
<http://www.iir.edu.ua/publications/periodicals/>
4. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти
<http://international-relations.knukim.edu.ua/>
5. Міжнародні відносини. Серія: Політичні науки
<http://univ.kiev.ua/ua/science/journals/ir-ps>
6. NATO REVIEW <https://www.nato.int/docu/review/uk/index.html>
7. Офіційний сайт Європейського Союзу: <http://europa.eu/>
8. Офіційний сайт Північноатлантичного альянсу (НАТО):
<https://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm>
9. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі:
<http://www.osce.org/>
10. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй: <https://www.un.org/ru/>
11. Офіційний сайт Ради Європи <http://www.coe.int/>
12. Стокгольмський інститут дослідження проблем миру
<https://www.sipri.org/>

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПЕРЕБОРНОЇ СИЛИ

В умовах обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання згідно з затвердженим розкладом занять на платформі Zoom проводяться лекційні заняття. Семінарські/практичні та консультації, контроль самостійної роботи проводиться на платформах Zoom/Moodle. Складання підсумкового семестрового контролю відбувається дистанційно на платформі Moodle. Zoom: Meeting ID: 839 432 0377. Код доступу: 202202